

TIPS

FOR

ELECTRICITY

CONSERVATION

Save up to 25% on energy bills by following these steps:

1. Prefer natural light, avoid switching on lights during the day.
2. Promptly switch off the lights and fans when the occupants leave the room / hall.
3. Slim tube lights give better light and consume less electricity than the filament lamps.
4. Avoid opening the refrigerator frequently. Defrost it regularly.
5. Dry clothes in the sunlight instead of using the dryer in the washing machine.
6. Use solar cookers to cook/preheat the dishes instead of electrical appliances.
7. The geyser setting if kept at 60°C, will result in higher energy savings.
8. Avoid switching on of heavy-duty appliances during peak hours, i.e., 6 a.m. to 9 a.m., and 5 p.m. to 8 p.m.

It is never too late to practice energy modesty and efficiency otherwise.....

issued by : Dy. C.E./DSM
PUNJAB STATE POWER CORPORATION LTD.

(HB-II)

Tips for electricity conservation at shops and business establishments

1. Avoiding excessive illumination. Lights and fans not required should be turned off.
2. Using painted sign boards in place of neon sign boards.
3. Use energy saving compact fluorescent lamps for the illumination of shops, showrooms or hotels.
4. Try to restrict use of heavy-duty appliances. One must prefer to switch on air conditioners and coolers at least an hour late and switch off one hour early.
5. Closing the shops and showrooms precisely by 8:30 p.m.
6. Using solar water heaters for hot water requirements of your hotels and lodges.

If Rising Electricity Bills Are Bothering you...

Always buy energy labeled
Products as they are more energy
efficient & reliable.

**Potential benefits of BEE
labeling Program for Consumers,
Producers & nation :**

- ★ Saves you money & energy
- ★ Empowers you to make informed choices on buying energy efficient products.
- ★ Helps Indian economy by reducing our national energy bill.
- ★ Strengthens healthy competitiveness in market.
- ★ Enhances consumer welfare.

Averts pollution & meets climate change goals.
LOOK FOR ENERGY LABELS ON APPLIANCES

Tips for electricity conservation in industrial establishments

1. Match motor size to actual requirements.
2. Lubrication of machines at regular intervals and replacement of the damaged bearings promptly.
3. Place your motor as close to the load as possible.
4. Provide shunt capacitors across the motor terminals.
5. Tighten drive belts at regular intervals.
6. Maximise use of natural light and air.
7. Make optimal production schedules to ensure least period of operation of each individual machine.
8. Switch off the machines promptly when they are not being used.
9. Switch off lights and fans when not required and also all the machines during the lunch hours and shift changeover periods.

“ਪਾਣੀ ਬਚਾਓ, ਪੈਸੇ ਕਮਾਓ”

ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਵਿੱਚ ਬਿਜਲੀ ਬਚਾਉਣ ਦੇ ਢੰਗ

ਜਿਹੜੇ ਕਿਸਾਨ ਵੀਰ ਇਸ ਸਕੀਮ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਹੋਏ ਹਨ, ਉਹ ਬਿਜਲੀ ਦੀ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਬੱਚਤ ਕਰਨ ਲਈ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਤਰੀਕੇ ਅਪਣਾ ਸਕਦੇ ਹਨ, ਅਤੇ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਲਾਭ ਕਮਾ ਸਕਦੇ ਹਨ

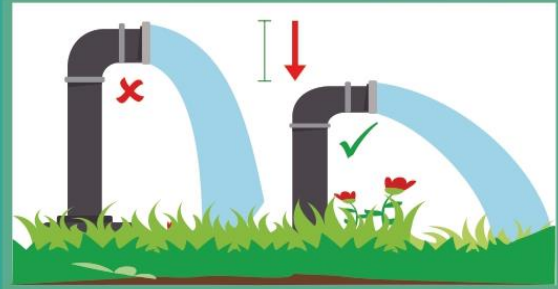
ਡਲਿਵਰੀ ਪਾਈਪ ਦਾ ਮੋੜ

- ਪਾਈਪ ਦਾ ਬੈਂਡ ਪਾਣੀ ਦੇ ਵਹਾ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ
- ਲੰਬੇ ਬੈਂਡ ਦੀ ਪਾਈਪ ਵਿੱਚ ਪਾਣੀ ਸੁਚਾਰੂ ਰੂਪ ਨਾਲ ਵਹੇਗਾ

ਡਲਿਵਰੀ ਪਾਈਪ ਦੀ ਉਚਾਈ

- ਪਾਈਪ ਦੀ ਉਚਾਈ ਜਮੀਨ ਦੇ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਨੇੜੇ ਰੱਖਣ ਨਾਲ ਪਾਣੀ ਦੇ ਵਹਾ ਵਿੱਚ ਸੁਧਾਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਪੰਪ ਤੇ ਘੱਟ ਜ਼ੋਰ ਪੈਂਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਕੁਸ਼ਲਤਾ ਵੱਧ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

ਪੀ.ਵੀ.ਸੀ. ਪਾਈਪ ਦੀਆਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ

- ਪੀ.ਵੀ.ਸੀ. ਦੀਆਂ ਪਾਈਪਾਂ ਲੋਹੇ ਦੀਆਂ ਪਾਈਪਾਂ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਜਿਆਦਾ ਮੁਲਾਇਮ ਅਤੇ ਚਿਕਨੀਆਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ।
- ਪਾਣੀ ਦਾ ਵਹਾਅ ਚੰਗਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਨਾਲ ਪੰਪ ਦੀ ਕੁਸ਼ਲਤਾ ਵੱਧ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਬਿਜਲੀ ਦੀ ਖਪਤ ਘੱਟ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।
- ਪੀ.ਵੀ.ਸੀ. ਦੀਆਂ ਪਾਈਪਾਂ ਮਾੜੇ ਪਾਣੀ ਵਿੱਚ ਖਰਾਬ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਅਤੇ ਜਿਆਦਾ ਟਕਾਊ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ।

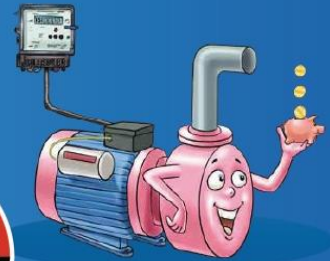
ਪੰਪ ਵਿੱਚ ਕੈਪੇਸਿਟਰ ਲਗਵਾਉਣ ਦੇ ਲਾਭ

- ਕੈਪੇਸਿਟਰ ਪੰਪ ਬਿਜਲੀ ਵਰਤੋਂ ਦੀ ਕਾਰਜ ਸਮਰੱਥਾ ਨੂੰ ਬਿਹਤਰ ਕਰਦਾ ਹੈ,
- ਪੰਪ ਵਿੱਚ ਵੋਲਟਜ਼ ਦੇ ਉਤਾਰ-ਚੜਾਵ ਨੂੰ ਰੋਕਦਾ ਹੈ।
- ਕੈਪੇਸਿਟਰ ਲਗਵਾਉਣ ਨਾਲ ਮੋਟਰ ਤੇ ਲੋਡ ਨਹੀਂ ਵਧੇਗਾ, ਜਿਸ ਕਰਕੇ ਪਾਣੀ ਦਾ ਵਹਾਅ ਪਾਈਪ ਵਿੱਚ ਇਕਸਾਰ ਰਹੇਗਾ ਅਤੇ ਬਿਜਲੀ ਦੀ ਖਪਤ ਵੀ ਘੱਟ ਹੋਵੇਗੀ।

5 ਸਟਾਰ ਵਾਲੀ ਮੋਟਰ ਦਾ ਇਸਤੇਮਾਲ ਕਰਨਾ

- ਬਿਨਾਂ ਮਾਰਕੇ ਵਾਲੇ ਪੰਪ ਚੰਗੇ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ ਅਤੇ ਭਰੋਸੇਯੋਗ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ, ਵਾਰ-ਵਾਰ ਸੜ ਜਾਂਦੇ ਨੇ ਤੇ ਵਾਰ-ਵਾਰ ਮੁਰੰਮਤ ਮੰਗਦੇ ਹਨ।
- 5 ਸਟਾਰ ਪੰਪ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਤੱਕ ਬਿਨਾਂ ਮੁਰੰਮਤ ਅਤੇ ਘੱਟ ਸਾਂਭ-ਸੰਭਾਲ ਮੰਗਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਘੱਟ ਬਿਜਲੀ ਨਾਲ ਵੱਧ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਹਨ।
- ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ 5 ਸਟਾਰ ਪੰਪ ਲਈ 25% ਸਬਸਿਡੀ ਵੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ।

ਪੰਜਾਬ ਸਟੇਟ ਪਾਵਰ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਲਿਮਿਟਿਡ ਕਿਸਾਨ ਵੀਰਾਂ ਦੀ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ

“ਪਾਣੀ ਬਚਾਓ, ਪੈਸੇ ਕਮਾਓ”

ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਵਿੱਚ ਪਾਣੀ ਬਚਾਉਣ ਦੇ ਢੰਗ

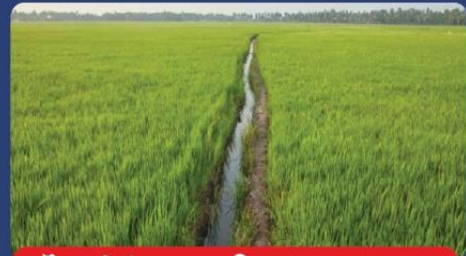
ਪਾਣੀ ਦੀ ਬੱਚਤ → ਬਿਜਲੀ ਦੀ ਬੱਚਤ

ਝੋਨੇ ਲਈ ਪਾਣੀ ਬਚਾਉਣ ਦੇ ਤਰੀਕੇ

ਗਿੱਲੀ ਤੇ ਸੁੱਕੀ ਸਿੰਚਾਈ

- ਖੇਤਾਂ ਵਿੱਚ ਘੱਟ ਪਾਣੀ ਨਾਲ ਸਿੰਚਾਈ ਕਰਨਾ
- ਖੇਤ ਨੂੰ ਕੁਝ ਦਿਨ ਸੁੱਕਾ ਛੱਡ ਕੇ ਪਾਣੀ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ
- ਮਿੱਟੀ ਦੀ ਨਮੀ ਨੂੰ ਵੀ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ
- ਫਸਲਾਂ ਨੂੰ ਕੋਈ ਨੁਕਸਾਨ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ
- 5-10% ਤੱਕ ਪਾਣੀ ਦੀ ਸੰਭਾਵਿਤ ਬੱਚਤ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ

ਝੋਨਾ ਸਿੱਧਾ ਲਗਾਉਣਾ

- ਝੋਨੇ ਦੀ ਫਸਲ ਨੂੰ ਬਿਨਾਂ ਪਨੀਰੀ ਕੀਤੇ ਛਿੱਟਾ ਦੇ ਕੇ ਲਗਾਉਣਾ
- ਘੱਟ ਮਿਹਨਤ ਤੇ ਪਾਣੀ ਦੀ ਲੋੜ ਪੈਂਦੀ ਹੈ
- ਇਸ ਤਕਨੀਕ ਨਾਲ ਫਸਲ ਜਿਆਦਾ ਛੇਤੀ ਵੱਧਦੀ ਹੈ
- 10-15% ਤੱਕ ਪਾਣੀ ਦੀ ਸੰਭਾਵਿਤ ਬੱਚਤ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ

ਘੱਟ ਸਮਾਂ ਲੈਣ ਵਾਲੀਆਂ ਝੋਨੇ ਦੀਆਂ ਕਿਸਮਾਂ

- ਇਸ ਕਿਸਮ ਦਾ ਝੋਨਾ ਲਾਉਣ ਨਾਲ ਵਾਢੀ ਦੇ ਬਾਅਦ ਖੇਤਾਂ ਵਿੱਚ ਸਿੰਚਾਈ ਲਈ ਘੱਟ ਪਾਣੀ ਲੱਗੇਗਾ
- ਘੱਟ ਵਾਰੀ ਪਾਣੀ ਲਗਾਉਣਾ ਪਵੇਗਾ ਤੇ ਘੱਟ ਬਿਜਲੀ ਦੀ ਖੱਪਤ ਹੋਵੇਗੀ
- ਅਗਲੀ ਫਸਲ ਲਈ ਜ਼ਮੀਨ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਲਈ ਹੋਰ ਸਮਾਂ ਵੀ ਹੋਵੇਗਾ

ਪਾਣੀ ਦਾ ਲੈਵਲ

- ਝੋਨੇ ਦੇ ਖੇਤ ਵਿੱਚ ਖੜੇ ਪਾਣੀ ਦਾ ਲੈਵਲ 5 ਸੈਂਟੀਮੀਟਰ ਤੋਂ ਵੱਧ ਨਹੀਂ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ
- ਫਸਲਾਂ ਨੂੰ 5 ਸੈਂਟੀਮੀਟਰ ਤੋਂ ਵੱਧ ਪਾਣੀ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ
- ਇਹਦੇ ਨਾਲ ਪਾਣੀ ਦੀ ਬਰਬਾਦੀ ਘਟੇਗੀ

ਪੰਜਾਬ ਸਟੇਟ ਪਾਵਰ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਲਿਮਿਟਿਡ
ਕਿਸਾਨ ਵੀਰਾਂ ਦੀ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ